

Aan de gemeenteraad van Bloemendaal
Bloemendaalseweg 158
2051 GJ Overveen

Overveen, 31 oktober 2019

Betreft: Rapportage NVRR Doe mee onderzoek 2019
Beleidsscan VN-verdrag Handicap; onderzoek naar inclusiebeleid in gemeenten

Geachte raad,

Aanleiding voor het onderzoek

Sinds de ratificatie van het [VN-verdrag voor de Rechten van Personen met een handicap](#) (juli 2016) moeten gemeenten vastleggen hoe zij werken aan een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft. In dit kader heeft de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) in samenwerking met het College voor de Rechten van de Mens - dat toeziet op de naleving van het VN-verdrag - de mate onderzocht waarin de overheid beleid heeft geformuleerd dat ervoor zorgt dat mensen met een beperking mee kunnen doen aan de samenleving.

De Rekenkamercommissie (RKC) Bloemendaal heeft zich, zoals gemeld in haar Jaarplan 2019, daarbij aangesloten. De landelijke rapportage is nu gepubliceerd. Met deze brief informeert de RKC u over de onderzoeksaanpak en de uitkomsten van het landelijke onderzoek en die voor Bloemendaal.

Onderzoeksaanpak

Met de ratificatie van het VN-verdrag in 2016 is aan de Jeugdwet, WMO en Participatiewet de verplichting toegevoegd dat gemeenten in hun periodieke plannen aangeven hoe zij uitvoering geven aan het verdrag. De Tweede Kamer heeft het amendement van Van der Staaij en Bergkamp aangenomen dat aangeeft dat het de voorkeur verdient dat gemeenten één integraal plan voor het gehele sociale domein ontwikkelen, wat concreet kan worden uitgewerkt in een Lokale Inclusie Agenda (TK 33990, nr. 35).

Het doe mee-onderzoek 2019 van de NVRR bestaat uit een analyse van het gemeentelijk beleid in dezen, waarbij onder meer de volgende vragen worden beantwoord:

- Heeft de gemeente sinds juli 2016 in haar beleid opgenomen hoe zij in het sociaal domein invulling geeft aan het VN-verdrag Handicap?
- Is hiervoor één integraal plan (een Lokale Inclusie Agenda) opgesteld?
- Wordt in het beleid van de gemeente expliciet verwezen naar het VN-verdrag handicap? En zo ja, hoe?
- Hoe zijn de rechten en verplichtingen uit het VN-verdrag hierin meegenomen?
- Zijn mensen met een beperking betrokken bij het opstellen van het beleid? En zo ja, hoe?

Het onderzoek vond plaats in de periode maart-oktober 2019. Daartoe heeft de gemeente Bloemendaal het volgende beleidsdocument beschikbaar gesteld:
Beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 d.d. 6 maart 2019.

Dit beleidsplan is door de RKC Bloemendaal aangeleverd voor de beleidsscan van de NVRR. Aan het onderzoek namen naast Bloemendaal 46 andere gemeenten deel.
Hieronder leest u de uitkomsten van het landelijk onderzoek en noemt de RKC aandachtspunten voor Bloemendaal op basis van de beleidsscan door de NVRR en een aanvullende quick scan op concreetheid en controleerbaarheid van het beschikbaar gestelde beleidsplan.

Uitkomsten landelijk onderzoek

Van de 47 deelnemende gemeenten hebben er 12 een vorm van inclusiebeleid. Inclusie betekent de insluiting in de samenleving van achtergestelde groepen op basis van gelijkwaardige rechten en plichten. Deze gemeenten hebben een 0-meting of plan van aanpak gemaakt, hebben een concreet voorstel dat wordt uitgevoerd of zijn al geruime tijd bezig met inclusiebeleid. Een klein aantal van deze gemeenten bevindt zich al in de fase van evaluatie en bijsturing van beleid.

De overige 35 gemeenten (waaronder Bloemendaal) bevinden zich nog in de verkennende fase. Dat wil niet zeggen dat deze gemeenten helemaal geen aandacht hebben voor inclusie en/of toegankelijkheid. Bij veel van deze gemeenten is wel visie, initiatieven en maatregelen voor inclusie gevonden in het beleid voor (onderdelen van) het sociaal domein.

Het volledige landelijke rapport treft u in de bijlage en kunt u tevens, vergezeld van een nieuwsbericht, op de website van [NVRR](#) en de [VNG](#) vinden.

Aandachtspunten voor Bloemendaal

Bloemendaal heeft een breed, integraal beleidsplan 2019-2021 voor het gehele sociaal domein. Naast de plannen met betrekking tot de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet, komen onderwerpen als sport, cultuur en de omgevingswet in het beleidsplan aan bod.

Gesteld wordt: 'In ons beleid streven we naar een inclusieve samenleving, een samenleving die openstaat voor iedereen, waar iedereen erbij hoort en iedereen een kwaliteit van bestaan heeft. Iedereen, jong of oud, met of zonder beperking.' Dit doel is nog niet vertaald naar inclusiebeleid of een inclusieagenda. Bloemendaal bevindt zich, net als het merendeel van de onderzochte gemeenten, qua beleidsontwikkeling in de verkennende fase.

In het Beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 wordt wél een lokale inclusieagenda aangekondigd. De focus lijkt daarbij op toegankelijkheid te liggen. In die context wordt ook verwezen naar het VN-verdrag toegang voor mensen met een handicap. In het document is met name bij het thema WMO aandacht voor toegankelijkheid voor mensen met een beperking of handicap. Bij het thema participatie wordt deze doelgroep alleen genoemd en bij jeugd wordt de doelgroep jongeren met een beperking niet genoemd. In het Beleidsplan Sociaal Domein 2019-2021 ligt de focus op de lange termijn ambitie en spreken uit de opgenomen actiepunten globale intenties en in sommige gevallen concrete activiteiten. Op diverse thema's wordt nadere verkenning, overleg met betrokkenen en verdere uitwerking van beleid en plannen aangekondigd. Op welke termijn dit alles vorm moet krijgen blijkt niet uit het beleidsplan Sociaal domein.

Wel beschrijft het beleidsplan een jaarlijks proces om richting te geven en bij te sturen:
'In samenwerking met belanghebbende partijen monitoren en evalueren we de wijze waarop stappen gezet worden om de lange-termijn doelen te bereiken. De concrete uitwerking van dit beleidsplan zal vorm krijgen in plannen per jaar. Hierin is richtinggevend om elk jaar meer integrale sociaal domeinonderwerpen uit te werken en steeds minder op de afzonderlijke beleidsthema's.'

Conclusie

De RKC Bloemendaal constateert dat de gemeente Bloemendaal zich in een verkennende fase bevindt qua uitvoering van het VN-verdrag Handicap. Het streven naar een inclusieve samenleving is verwoord in het integrale beleid sociaal domein. Echter het concreet maken in een toegesneden plan en dit plan ook daadwerkelijk tot uitvoering brengen en de resultaten hiervan monitoren: die stappen behoeven nadere aandacht.

Aanbeveling

De RKC beveelt aan de verdere uitwerking van het inclusiebeleid te vervatten in een plan met daarbij een concrete uitvoeringsagenda waarin mijlpalen en tijdpaden benoemd worden. Dit om concrete voortgangsrapportage mogelijk te maken en daarmee tevens de controle door de raad op de beleidsuitvoering te faciliteren.

VNG ondersteunt

Met het project Iedereen doet mee! ondersteunt de VNG gemeenten bij het implementeren van het VN-Verdrag Handicap. Zo biedt de [projectwebsite](#) een toolbox, handreiking, praktijkvoorbeelden en tips. Daarnaast organiseert de VNG regio-bijeenkomsten over het thema.

Op 25 november a.s. vindt een VNG-regiobijeenkomst plaats over Toegankelijkheid en Inclusie bij de gemeente Haarlemmermeer te Hoofddorp. Verschillende gemeenten vertellen over hun ervaringen en de VNG presenteert handreikingen. In verschillende masterclasses wordt ingezoomd op specifieke inclusie-thema's, zoals digitale toegankelijkheid en bewustwording en bejegening. Wellicht het bezoeken waard voor de betrokkenen.

Tot slot

De RKC Bloemendaal hoopt u hiermee een handvat te hebben meegegeven om aan de hand van het wettelijk kader uw controlerende rol in te kunnen vullen. Dit met name inzake de daadwerkelijke uitvoering van het voorliggende beleid betreffende het sociaal domein en inclusiviteit.

Wij zullen de ontwikkelingen binnen Bloemendaal met belangstelling blijven volgen en zijn van harte bereid zo gewenst met u hierover in gesprek te gaan.

Met vriendelijke groet,

Mw. B.J. Glashouwer
Voorzitter RKC Bloemendaal

Mw. F.T.G. de Graaf
Lid-Rapporteur